

नव जन्चेतना

NAWA JANACHETANA NATIONAL DAILY राष्ट्रिय दैनिक

नेपाली इतिहासको चर्चित राजनीतिक घटना कोतपर्वमाथि रिमेश अधिकारीले फिल्म निर्माण गर्दैछन् । आगामी माघ २१ गतेदेखि छायांकनमा जाने उनको तयारी पनि छ । यसका लागि उनी कलाकारलाई फाइल गर्न चढारोमा छन् । अभिनेत्रीका लागि नम्रता श्रेष्ठलाई अप्ठोच जारिपको रबर बाहिरिपको छ । नम्रतासँगको भेटलाई लिएर तस्वीर पनि सार्वजनिक पनि भइसकेको छ । चलचित्र प्राविधिक संघका अध्यक्ष पुष्कर लामासँगको मध्यस्थतामा नम्रता र निर्देशक अधिकारीबीच कुराकानी भएको हो ।

आजको विचार...

अर्थराजनीति...
(दुई पेजमा)

केशव खतिवडा

टिकटकले चिनाइको अनुहार हुन्, रेशमा घिमिरे । नेपालमा टिकटकको क्रेज सुरु हुनुअघि अगाडि नै उनले फिल्म 'यो साइलो मायाको बाट' अभिनेत्रीको रूपमा डेब्यू गरेकी थिइन् । तर, डेब्यू फिल्मले रेशमालाई अभिनेत्रीको रूपमा चिनाउन सकेन । टिकटकमा हिट भएपछि उनलाई धेरै फिल्मबाट अफर पुगेका थिए । तर, उनले म्यूजिक भिडियोमा मात्रै आफूलाई सीमित राखिन् । अन्ततः रेशमा ७ वर्षपछि फिल्ममा फर्किइकी छन् । उनको कमब्याक फिल्म 'अन्तिम संस्कार' आगामी असार ८ गतेबाट प्रदर्शन हुँदैछ ।

□ तर्ष १८ □ अंक ३०८ □ २०८० जेठ १५ गते शुक्रबार 2 June 2023, Wednesday □ पृष्ठ संख्या ८ मूल्य रु ५/-

संक्षिप्त समाचार

बिहेको प्रस्ताव अस्वीकार गरेपछि दुईको हत्या

चन्द्रौटा, जेठ १८/कपिलवस्तुको बाणगंगामा दुई जनाको हत्या गरिएको छ । बिहेको प्रस्ताव अस्वीकार गर्दा उनीहरूको हत्या भएको कपिलवस्तुका प्रहरी नायब उपरीक्षक मीनबहादुर घलेले बताए । बाणगंगा नगरपालिका-६ मटेरियाका ७० वर्षीय बमबहादुर थारु र उनकी भतिजी २२ वर्षीया अञ्जनी थारुको चक्कु प्रहार गरी हत्या गरिएको हो । बिहीबार बिहान ९ बजेतिर दुवै जनालाई चक्कु प्रहार गरिएको थियो । तत्काल उपचारका लागि भतिजीलाई भैरहवा मेडिकल कलेज र काकालाई स्थानीय अस्पताल लगिएको थियो । उनीहरू दुवै जनाको उपचारका क्रममा मृत्यु भएको प्रहरीले जनाएको छ । रुपन्देहीको कञ्चनका २२ वर्षीय मोहन थारुले उनीहरूमाथि चक्कु प्रहार गरेको प्रहरी नायब उपरीक्षक घलेले जानकारी दिए । चक्कु प्रहारपछि दुवैजना गम्भीर घाइते भएका थिए । बमबहादुरको जीतपुरमा उपचारका क्रममा र अञ्जनीको मेडिकल कलेज भैरहवामा मृत्यु भएको प्रहरीले जनाएको छ । प्रहरीका अनुसार मोहन र अञ्जनी विगत दुई वर्षदेखि प्रेम सम्बन्धमा रहेको बताइएको छ । बिहेको प्रस्ताव अस्वीकार गरेपछि हत्या गरेको बताइएको छ । हत्या गर्ने थारुलाई प्रहरीले नियन्त्रणमा लिएर अनुसन्धान थालेको छ । -**रासस**

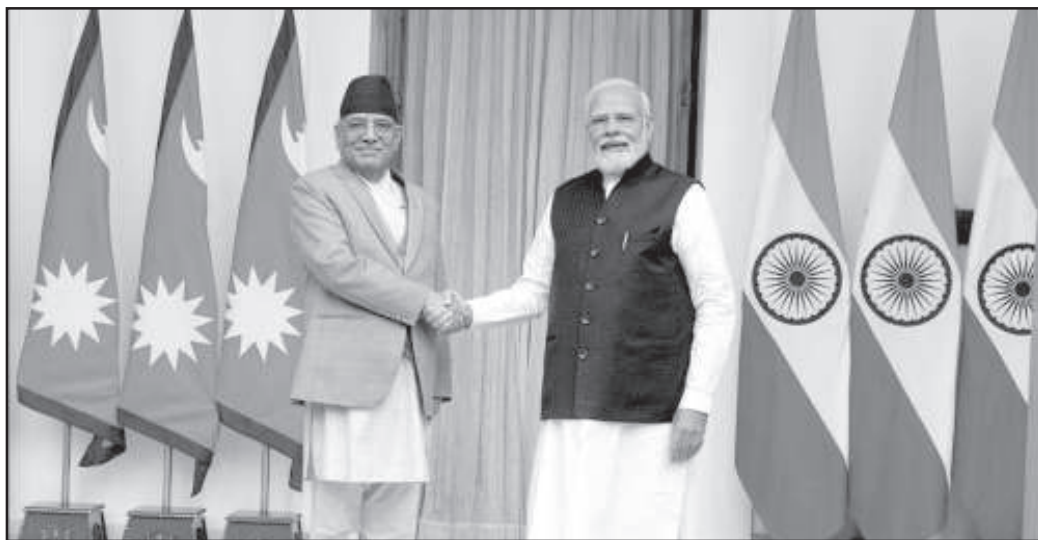
नेपाल र भारतबीच सात मुख्य विषयमा सम्झौता

हवाई रुट र पञ्चेश्वरमा भने भएन

हावा संवाददाता

पाल्पा, जेठ १८/प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहाल प्रचण्ड र भारतीय प्रधानमन्त्री नरेन्द्र मोदीबीच सात मुख्य विषयमा सम्झौता भएको छ । नयाँ दिल्लीस्थित हैदराबाद हाउसमा आयोजित संयुक्त पत्रकार सम्मेलनमा दुई देशका प्रधानमन्त्रीले सात बुँदे सम्झौतामा हस्ताक्षर गरेको जानकारी गराइएको हो ।

द्वीपक्षीय सम्झौतामा नेपाल भारत पारवहन सम्झौता नवीकरण, डिजिटल पेमेन्ट सम्झौता, सिमापार पेट्रोलियम पाइपलाइनलाई अमलेखगञ्जबाट चितवनसम्म ल्याउने र सिलिगुडीबाट भापासम्म पुऱ्याउने सहमति भएको छ । त्यस्तै परराष्ट्र मामिला अध्ययन प्रतिष्ठान र सुष्मा स्वराज इन्स्टिच्युटबीच सहकार्य गर्ने, चाँदनी दोधारामा एकीकृत जाँच चौकी

बनाउने, तल्लो अरुणको पीडिए गर्ने र फुकोट कर्णाली भारतीय कम्पनीले बनाउने सहमति भएको छ । नेपालले अगाडि सारेका बुहप्रतिष्ठित रहेको हवाई रुट विस्तार र पञ्चेश्वर बहुद्देशीय परियोजनामा महाकालीको पानी बाँडफाँटको एजेण्डामा भने ठोस सहमति हुन सकेन । नेपालको मुख्य एजेण्डामा रहेका यी विषयमा भारत सहमतिमा आउन नसकेको जनाइएको छ । नेपालले महेन्द्रनगरबाट हवाई रुट मागेको थियो । तर यसमा ठोस सहमति भएन । त्यस्तै पञ्चेश्वर परियोजनाको पनि टुंगो लगाउनुपर्ने माग रहेको थियो । प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहालले पत्रकार सम्मेलनमा आफ्नो मन्तव्य राख्ने क्रममा यी विषयमा भारत

सकारात्मक रहेको बताए पनि ठोस सहमति भएको विषय चाहिँ सार्वजनिक हुन सकेको छैन । नेपालले भैरहवा अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलका लागि आवश्यक भारतीय आकाशको हवाई रुट, काठमाडौँ-रक्सौल रेलमार्ग, विद्युत व्यापार, डिजिटल भुक्तानी र सीमा समस्यालाई भ्रमणका मुख्य एजेण्डाका रूपमा अगाडि सारेको थियो । वार्ताका लागि एजेण्डा धेरै भए पनि नेपालका तर्फबाट मुख्यतः तीन वटा एजेण्डाहरू राखिएको थियो । पहिलो- भारतसँग विद्युत व्यापारका लागि २५ वर्षको सम्झौता, दोस्रो- कम्तीमा महेन्द्रनगरबाट आरुणजङ्ग गर्न मिल्ने हवाई रुट थपेर, तेस्रो- महाकालीको पानी बाँडफाँटसहित पञ्चेश्वर परियोजनाको टुंगो रहेका थिए । तर यी एजेण्डामा भारतले

सहमति जनाए पनि ठोस सम्झौता भने गरेको छैन । महाकाली सन्धि भएको २७ वर्षसम्म पनि पञ्चेश्वरको निर्माण सुरु हुन सकेको छैन । प्रत्येक नेपाल-भारतबीचको प्रधानमन्त्रीस्तरको भ्रमणमा एजेण्डा बन्ने गरेपनि परियोजना अघि बढाउने विषयमा डीपीआरमै दुई देशबीच मतभेद हुँदै आएको छ । नेपाल-भारत दीर्घकालीन ऊर्जा सम्झौतासम्बन्धी प्रारम्भिक समझदारीबारे दुवै देशका ऊर्जा मन्त्रालयका सचिवबाट हस्ताक्षर भए पनि आदानप्रदान भने भएको छैन । बुधबारसम्म भारत सरकार ऊर्जा सम्झौता गर्ने पक्षमा नरहेकाले सम्झौतापत्र आदानप्रदान हुन नसकेको हो । भारतीय प्रधानमन्त्री नरेन्द्र मोदीले नेपालबाट आगामी १० वर्षमा १० हजार

मेगावाट बिजुली लैजाने घोषणा भने गरेका छन् । भारतसँग २५ वर्षे व्यापार सम्झौता भएमा जलविद्युतमा लगानी थप्न सकिने विश्वासमा नेपाल रहेको थियो । भ्रमणकै क्रममा प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहाल 'प्रचण्ड' र भारतीय समकक्षी नरेन्द्र मोदीले संयुक्तरूपमा नेपालगञ्जको रूपेडियामा निर्माण सम्पन्न भएको एकीकृत जाँच चौकीको उद्घाटन समेत गरेका छन् । सहजरूपमा व्यापार प्रवर्द्धनका लागि सो जाँचचौकी महत्वपूर्ण मानिएको छ ।

यस्तै, सोही अवसरमा भैरहवामा निर्माण हुने एकीकृत जाँचचौकीकोसमेत शिलान्याश गरिएको छ । नेपाल र भारतबीचको व्यापार प्रवर्द्धन तथा सहजीकरणका लागि त्यस्ता संरचना महत्वपूर्ण मानिएको छ । यस्तै, बैतडीको भुलाघाट नाकामा दुई पक्की पुल निर्माण हुने भएको छ । सो अवसरमा भारतीय प्रधानमन्त्री मोदीले नेपाल र भारतका नागरिकको सहजताका लागि भुलाघाट नाकामा दुई पुल बनाउने बताएका छन् । यस्तै १७ अर्बको लागतमा दुई पेट्रोलियम पाइपलाइन र एउटा टर्मिनल बनाउने नेपाल र भारतबीच सम्झौता भएको छ । प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहालको भारत भ्रमणका क्रममा भारतको लगानीमा पाइपलाइन र टर्मिनल बनाउने समझदारी भएको हो ।

पेट्रोलियम पदार्थको मूल्य बढेर आयो

पाल्पा, जेठ १८/पेट्रोलियम पदार्थको मूल्य बढेर आएको छ । नेपाल आयल निगमका अनुसार भारतबाट पेट्रोलियम पदार्थको मूल्य बढेर आएको हो । अघिल्लो पटकको तुलनामा पेट्रोल प्रति लिटर २ रुपैयाँ ४ पैसा तथा डिजेल प्रति लिटर २ रुपैयाँ ११ पैसा बढेर आएको छ । हवाई इन्धनको मूल्य भने प्रति लिटर ७ रुपैयाँ घटेर आएको छ । पेट्रोल तथा डिजेलको मूल्य सामान्य बढेर आएको छ ।

पनि नेपालमा हालको मूल्य यथावत् राख्ने तयारी रहेको निगमले जनाएको छ । नेपाल आयल निगमलाई भारतीय आयल कर्पोरिसन (आईओसी)ले १५-१५ दिनमा इन्धनको मूल्य सूची पठाउँछ । सो अनुसार अघिल्लो पटकको तुलनामा मूल्य सामान्य बढेर आएको हो । हाल निगमले उपभोक्तालाई पेट्रोलको मूल्य प्रति लिटर १७५ रुपैयाँ तथा डिजेल र मट्टितेल १५५ रुपैयाँमा बेच्दै आएको छ ।

गुल्मीको कफीमा सेतो गवारो र छहारीको समस्या

तम्घास, जेठ १८/गुल्मीको कफीमा सेतो गवारो र छहारीको समस्या देखिएको छ । कफीले फलदिने समयमा सेतो गवारोले बिरुवा सुक्न थालेपछि किसान समस्यामा परेका हुन् । कफीका लागि आवश्यक पर्ने छहारीको समेत उपलब्धता नहुँदा बिरुवा मर्ने र कम उत्पादन हुने समस्या देखिएको छ । 'तीन वर्षमा कफीले फल दिन्छ, तर गवारोले गर्दा फल दिने बेला बिरुवा नै मर्छ', मदाने गाउँपालिका-३ सिर्सेनीका कफी कृषक नारायण अर्यालले भने 'गवारो बढी हुँदा र छहारी नहुँदा समस्या परेको छ ।' अर्का किसान दमन्ता अर्यालले

बिरुवामा किरा लाग्ने, बिरुवा मर्ने जस्ता समस्या देखिएको बताए । कफीमा

पहिले सानो जाली लगाएको र अहिले ठूलो लगाए पनि बिरुवाका मुन्टा भाँचिने

समस्या भएको अर्यालको भनाइ छ । 'सानैमा बिरुवा मर्ने समस्या भयो, बाँचेका केही बिरुवा अहिले हुकँदै छन्', अर्यालले भनिन्, 'पानी, मल र छहारी भएमा कफी उत्पादनमा वृद्धि हुने थियो ।' सिर्सेनी लाम्पाटाका किसान प्रेम अर्यालले छहारी नहुँदा घामबाट र चिसोबाट विभिन्न प्रकारका रोग लागेको बताए । त्यस्तै उनले कफीका मुन्टा भाँचिने, असिना र शितबाट पनि कफीका बिरुवालाई असर गर्ने हुँदा अनिवार्यरूपमा छहारी आवश्यक पर्ने बताए ।

(... बाँकी अन्तिम पेजमा)

